

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

10 בינואר 2011

359

ה' בשבט התשע"א

עמוד

- הצעת חוק הנוער (טיפול והשגחה) (תיקון מס' 20) (הגנת קטין מפני פרסומים מזיקים),
התשע"א-2011 42
- הצעת חוק מקרקעי ישראל (תיקון מס' 3) (הגבלה על הקניה או העברה של זכויות במקרקעין לזרים),
התשע"א-2011 43
- הצעת חוק המקרקעין (תיקון מס' 31) (הפעלת מעלית שבת), התשע"א-2011 46

הצעת חוק הנוער (טיפול והשגחה) (תיקון מס' 20) (הגנת קטין מפני פרסומים מזיקים), התשע"א-2011*

- תיקון סעיף 24
1. בחוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960, בסעיף 24(א)(1) -
- (1) בפסקת משנה (א), בסופה יבוא "לרבות אם הוא חשוד, אם הוא עד במשפט בשל עבירה לפי סעיפים 208, 214, 345 עד 352 או 377 לחוק העונשין או אם הוא בעל דין או עד במשפט אזרחי בשל מעשה המהווה עבירה כאמור";
- (2) אחרי פסקת משנה (ח) יבוא:
- "(ט) דבר בעניין מצבו הבריאותי, הגופני או הנפשי של קטין בהליך אזרחי או פלילי, למעט דבר שגיליו אינו מהווה פגיעה של ממש בפרטיותו של הקטין."
2. בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, בסעיף 70 -
- (1) במקום סעיף קטן (ג) יבוא:
- "(ג) לא יפרסם אדם בלי רשות בית המשפט פרסום בעניינו של קטין כאמור בסעיף 24(א)(1) לחוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960";
- (2) בסעיף קטן (ו), אחרי "סעיף זה" יבוא "למעט סעיף קטן (ג)", ובסופו יבוא "העובר על הוראות סעיף קטן (ג), דינו כדין מי שפרסם פרסום לפי סעיף 24(א)(1) לחוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960".

ד ב ר י ה ס ב ר

עניינים שגילויים אינו מהווה פגיעה של ממש בפרטיותו של קטינים, והם לא ייכנסו בגדר הוראת סעיף 24(ב) לחוק הנוער, שקובעת שלא ניתן לפרסם פרטים מזהים על קטינים אף בהסכמתם או בהסכמת האחראים עליהם.

סעיף 2 נוכח הסדרת הנושא בחוק הנוער מוצע למחוק את האיסור החלקי הנוגע לפרסום פרטים מזהים של קטינים הקבוע כיום בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן - חוק בתי המשפט). ולהפנות להסדר המלא בחוק הנוער, כמוצע. בשל ההבדלים בענישה בין העבירה של איסור הפרסום לפי חוק בתי המשפט ובין עבירה זו לפי חוק הנוער, מוצע להבהיר בחוק בתי המשפט כי המפרסם פרסום אסור בנוגע לקטינים כאמור בחוק הנוער יהא צפוי לעונש המחמיר יותר, הקבוע בחוק הנוער.

בעת ההכנה לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תדון ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת בהיקף האיסורים, ובפרט בשאלה אם יש לאסור פרסומים הנוגעים למצבם הבריאותי, הגופני או הנפשי של קטינים גם אם אינם בעלי דין, וכן אם מוצדק למעט את איסור הפרסום בעניינים שגילויים אינו מהווה פגיעה של ממש בפרטיותו של קטין.

חברי הכנסת: אורלי לוי-אבקסיס, שלי יחימוביץ', אופיר אקוניס, אילן גילאון, אלכס מילר, מירי רגב

כללי הצעת החוק המתפרסמת בזה מטרתה למנוע פרסום פרטים מזהים של קטינים המעורבים בהליכים משפטיים ולהגן על פרטיותם באמצעות הרחבת האיסורים הקבועים היום, ובהם איסורים לעניין של פרסום פרטים מזהים של קטינים שנעברו בהם עבירות מסוימות או שהם חשודים או נאשמים בהליכים פליליים, או שבני משפחתם חשודים בהליכים פליליים.

סעיף 1 בסעיף 24(א) לחוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960 (להלן - חוק הנוער), מובאת רשימה של עניינים האסורים לפרסום לגבי קטין; בפסקה (1)א) שבו נקבע איסור פרסום עניינו של קטין שהובא בפני בית המשפט, דהיינו קטין שנחשד, שנאשם או שהורשע בביצוע עבירה. מוצע להוסיף כי אף בעניין שנדון בפני בית משפט ונוגע לקטין כמתלונן, כעד או כבעל דין בהליכים פליליים או אזרחיים, בעיקר לגבי עבירות מין, יחול איסור הפרסום כאמור. יובהר כי ההוראה המוצעת אינה באה לגרוע מהאיסור הנוגע לפרסום פרטים מזהים של קטינים נפגעי עבירות כאמור בסעיף 24(א)(1) לחוק הנוער.

כמו כן, מוצע לקבוע כי גם עניינים הנוגעים למצבם הבריאותי, הגופני או הנפשי של קטינים בהליך אזרחי או פלילי יהיו אסורים בפרסום. הוראה זו לא תחול על

* הצעת חוק מס' 1331/18/פ: הועברה לוועדה ביום כ"ב בכסלו התש"ע (9 בדצמבר 2009).

¹ ס"ח התש"ך, עמ' 52; התשע"א, עמ' 76.

² ס"ח התשמ"ד, עמ' 198; התש"ע, עמ' 652.

³ ס"ח התש"ך, עמ' 52.

הצעת חוק מקרקעי ישראל (תיקון מס' 3) (הגבלה על הקניה או העברה של זכויות במקרקעין לזרים), התשע"א-2011

1. בחוק מקרקעי ישראל, התש"ך-1960' (להלן - החוק העיקרי), אחרי סעיף 2 יבוא:
- "הגבלה על הקניה או העברה של זכויות במקרקעין לזרים
- (א) בסעיף זה -
- "ארגון ציבורי בין-לאומי" - ארגון שנוסד בידי שתי מדינות לפחות, או בידי ארגונים שנוסדו בידי שתי מדינות לפחות;
- "זכויות במקרקעין" - זכות בעלות, או זכות שכירות לתקופת שבמצטבר עולות על חמש שנים או שיש עמה ברירה להאריך את תקופתה לתקופה כוללת העולה על חמש שנים, לרבות זכות על פי התחייבות להקנות או להעביר בעלות או שכירות לתקופה כאמור;
- "זר" - כל אחד מאלה:
- (1) יחיד שאינו אחד מאלה:
- (א) אזרח ישראלי או תושב ישראל;
- (ב) עולה כמשמעותו בחוק השבות, התש"י-1950² (להלן - חוק השבות), העומד בדרישות סעיף 2 לחוק האזרחות, התשי"ב-1952³;
- (ג) זכאי לאשרת עולה או לתעודת עולה לפי חוק השבות, שקיבל במקומה אשרה ורישיון לשיבת ארעי לפי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952⁴;
- (2) תאגיד שהשליטה בו בידי יחיד אחד או יותר, שאינו אחד מהמנויים בפסקה (1);
- (3) מי שפועל בשביל יחיד או תאגיד כאמור בפסקאות (1) או (2);
- "חוק רשות מקרקעי ישראל" - חוק רשות מקרקעי ישראל, התש"ך-1960⁵;
- "יושב ראש מועצת מקרקעי ישראל" - כמשמעותו בחוק רשות מקרקעי ישראל;

ד ב ר י ה ס ב ר

כיום, על פי החלטה 1148 של מועצת מקרקעי ישראל (להלן - המועצה), חל איסור להעביר זכויות במקרקעין המוגדרים כמקרקעי ישראל לזרים, אלא אם כן אישר זאת יושב ראש המועצה, שהוא שר הבינוי והשיכון, לאחר קבלת חוות דעת של ועדת משנה של המועצה והתייעצות עם השרים הנוגעים בדבר, מוצע לעגן את ההחלטה האמורה בחקיקה ראשית.

הצעת חוק זו נועדה לאפשר למדינת ישראל לפקח על זהותם של רוכשי זכויות במקרקעי ישראל ובמקרקעין שיועברו לבעלותם של גורמים פרטיים בעקבות הרפורמה שנקבעה בחוק מינהל מקרקעי ישראל (תיקון מס' 7), התשס"ט-2009 (להלן - הרפורמה). כמו כן, נועדה הצעת החוק למנוע השתלטות גורמים זרים, ובכלל זה גורמים עוינים, על קרקעות המדינה.

¹ הצעת חוק מס' 1978/18/פ: הועברה לוועדה ביום כ"ז בסיוון התש"ע (9 ביוני 2010).

² ס"ח התש"ך, עמ' 56; התשס"ט, עמ' 326.

³ ס"ח התשי"ב, עמ' 159.

⁴ ס"ח התשי"ב, עמ' 146.

⁵ ס"ח התשי"ב, עמ' 354.

⁶ ס"ח התש"ך, עמ' 57.

"מדינה" – לרבות ישות מדינית שאינה מדינה שקבע שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת;
"מקרקעי ישראל" – לרבות מקרקעין שהבעלות עליהם הועברה לפי חוק רשות מקרקעי ישראל;

"שליטה" – כמשמעותה בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.
(ב) (1) לא יקנה ולא יעביר אדם זכויות במקרקעי ישראל לזר, בין בתמורה ובין שלא בתמורה, אלא לפי הוראות חוק זה.

(2) המבקש להקנות או להעביר זכויות במקרקעי ישראל, יגיש בקשה לאישור ההקניה או ההעברה ליושב ראש מועצת מקרקעי ישראל.

(3) יושב ראש מועצת מקרקעי ישראל רשאי לתת אישור להקניה או להעברה של זכויות במקרקעי ישראל, על פי המלצה של ועדת משנה של מועצת מקרקעי ישראל ולאחר התייעצות עם שר הביטחון ושר החוץ, ובהתאם לייעוד הקרקע ולזהות המבקש – גם עם גורמים נוספים שייקבעו בתקנות כאמור בסעיף 4(ב).

(4) בבואו להחליט בדבר מתן אישור כאמור בפסקה (3), יביא יושב ראש מועצת מקרקעי ישראל בחשבון, בין היתר, שיקולים אלה:

(א) טובת הציבור וביטחונו;

(ב) זיקתו של הזר לישראל, לרבות נתוני האישיים, תקופת מגוריו בישראל וקרבה משפחתית שלו למי שאינו זר;

(ג) המטרה שלשמה הזר מבקש כי המקרקעין יוקנו לו או יועברו אליו;

(ד) היקף המקרקעין שנקנו על ידי אותו זר או שהועברו לו, קודם למועד הבקשה;

ד ב ר י ה ס ב ר

לפי חוק השבות שאינו ממשש זכות זו ואינו בעל זיקת מגורים לישראל, והן בתחולת האיסור המוצע על מקרקעין של רשויות מקומיות. כמו כן, תידרש הוועדה לשאלה אם יש לחייב אדם שאינו מוגדר זר לפי הצעת החוק, להצהיר על קבלת הון זר ממדינה מגבילת סחר לפני רכישת זכויות במקרקעין.

מוצע להסמיך את יושב ראש המועצה לחרוג מהאיסור המוצע ולתת אישור להעברת זכויות כאמור לזר שביקש זאת. החלטתו של יושב ראש המועצה תינתן לאחר קבלת המלצה של ועדת משנה של המועצה ולאחר התייעצות עם שר הביטחון ושר החוץ, ועם גורמים נוספים שיקבע שר המשפטים בתקנות, בהתאם לייעוד הקרקע ולזהות המבקש.

מוצע לקבוע כי אסור יהיה לאדם להקנות או להעביר לזר זכויות במקרקעין שהם מקרקעי ישראל או במקרקעין שהבעלות עליהם הועברה לו מכוח הרפורמה, בין בתמורה ובין שלא בתמורה. לעניין זה, זר הוא תאגיד שהשליטה בו היא בידי זר, יחיד שאינו אזרח ישראלי או תושב ישראל, יחיד שאינו עולה העומד בדרישות סעיף 2 לחוק האזרחות, התשי"ב-1952, או יחיד שאינו זכאי לאשרת עולה או לתעודת עולה לפי חוק השבות, התשי"ב-1952 (להלן – חוק השבות). וקיבל במקומה אשרה ורישיון לישיבת ארעי לפי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952. בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית, תדון ועדת החוקה חוק ומשפט (להלן – הוועדה) שוב הן בתחולת המגבלות שבהצעת החוק על מי שזכאי לעלות לישראל

⁶ ס"ח התשמ"א, עמ' 232.

(ה) תכונות המקרקעין המבוקשים, לרבות גודל השטח המבוקש, מקום המקרקעין וייעודם.

(ג) הוראות סעיף קטן (ב) יחולו גם על הקניה או העברה של זכויות במקרקעין בדרך של מכירת מקרקעין מעוקלים, מימוש משכנתא, ביצוע של פסק דין או של מסמך אחר הניתן לביצוע כפסק דין, או מכירת נכס על ידי לשכת ההוצאה לפועל או רשות אחרת על פי דין.

(ד) (1) לא יהא תוקף להקניה או להעברה של זכויות במקרקעין או להתחייבות להקניה או להעברה כאמור שנעשתה בניגוד להוראות סעיף זה.

(2) היועץ המשפטי לממשלה או בעל עניין רשאי לפנות לבית המשפט בבקשה להצהרה על בטלות עסקה שנעשתה בניגוד להוראות סעיף זה, או בבקשה לסעד אחר המתאים לנסיבות העניין, לרבות מחיקת רישום מפנקסי המקרקעין.

(ה) הוראות סעיפים קטנים (ב) עד (ד) לא יחולו, ככל שהן נוגדות התחייבות של מדינת ישראל בהסכם בין-לאומי למדינה או לארגון ציבורי בין-לאומי, בדבר הקניה או העברה של זכויות במקרקעין לצורך ניהול ענייניהם בישראל של המדינה או הארגון הציבורי הבין-לאומי, לפי העניין, במסגרת ההתחייבות שניתנה.

תיקון סעיף 4

2. בסעיף 4 לחוק העיקרי, האמור בו יסומן "א" ואחריו יבוא:

"(ב) שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להתקין תקנות לביצוע הוראות סעיף 2א, לרבות לענין דרך הגשת בקשה לקבלת אישור להקניה או להעברה של זכויות במקרקעין לזרים, לענין זהות הגורמים שעמם יש להתייעץ כאמור בסעיף 2א(ב)(2). בהתאם לייעוד הקרקע ולזהות המבקש, אופן ההתייעצות והמועדים למתן תגובות להתייעצות, ולענין המועדים למתן מענה לבקשה."

ד ב ר י ה ס ב ר

ישראל במסגרת הסכמים בין-לאומיים כלפי מדינה או ארגון ציבורי בין-לאומי, כגון האו"ם, האיחוד האירופי או ה-OECD, בדבר הקניה או העברה של זכויות במקרקעין, ככל שהדבר נדרש לצורך ניהול ענייניהם של הגורמים האמורים בישראל.

מוצע לקבוע כי להעברת זכויות במקרקעין או להתחייבות להעברה כאמור שנעשתה בניגוד להוראות האמורות לא יהא תוקף, וכי היועץ המשפטי לממשלה או בעל עניין אחר יהיה רשאי לפנות לבית המשפט בבקשה להצהרה על בטלות העסקה או בבקשה לסעד אחר לרבות מחיקת רישום מפנקסי המקרקעין. בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה והקריאה השלישית תקבע הוועדה איזה בית משפט מתאים להגשת בקשה כאמור - בית המשפט לעניינים מינהליים או בית משפט אזרחי.

כמו כן, מוצע להסמיך את שר המשפטים לקבוע את אופן ההתייעצות הנדרשת ואת המועדים לכך, כדי למנוע תהליך התייעצות ארוך ומסורבל.

עוד מוצע לקבוע שיקולים שינחו את יושב ראש המועצה בבואו להחליט אם לאשר או לדחות בקשה כאמור.

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תדון הוועדה, בהקשר זה, בצורך ליצור מסלולים מקוצרים לקבלת אישור שלא בהכרח יהיו טעונים את אישורו של יושב ראש המועצה, בדומה לאמור בהחלטה 1148 של המועצה, ובהסדרת הליך ההשגה על החלטתו של יושב ראש המועצה.

כדי למנוע התנגשות דינים, מוצע לקבוע כי ההסדר המוצע לא יחול ככל שהוא נוגד התחייבויות של מדינת

חברי הכנסת: נחמן שי, שלי יחימוביץ', אורי אורבך, יריב לוין, רוגית תירוש

הצעת חוק המקרקעין (תיקון מס' 31) (הפעלת מעלית שבת), התשע"א-2011*

תיקון סעיף 159 1. בחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969, בסעיף 159 -

(1) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) בבית משותף כאמור בסעיף קטן (א), שמותקנת בו מעלית אחת בלבד, רשאים רוב בעלי הדירות להחליט על התקנת מנגנון פיקוד שבת, וכן על הפעלת המעלית כמעלית שבת";

(2) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג1) לא קבע שר המשפטים זמני הפעלה כאמור בסעיף קטן (ב), תופעל המעלית כמעלית שבת בזמנים שיקבעו רוב בעלי הדירות, ובלבד שקביעת זמני הפעלת מעלית שבת כאמור בסעיף קטן (א1) תהיה בהתחשב בכלל המשתמשים במעלית ובצורכיהם";

(3) בסעיף קטן (ד), האמור בו יסומן "1)" ואחריו יבוא:

"(2) בעלי הדירות הדורשים התקנת מנגנון פיקוד שבת כאמור בסעיף קטן (א1), יישאו בהוצאות התקנתו";

(4) בסעיף קטן (ח), בהגדרה "מעלית שבת", אחרי "סעיף קטן (א)" יבוא "או (א1), לפי העניין".

ד ב ר י ה ס ב ר

יחידה בבית ולהפעילה כמעלית שבת. בעלי הדירות שידרשו התקנת מנגנון פיקוד שבת יישאו בהוצאות התקנתו. יוער כי כבר כיום, לפי סעיף 159 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969, בעלי הדירות הדורשים את הפעלת מעלית השבת נושאים בהוצאות הנובעות מכך (פסקאות 1) ו-3).

מוצע להבהיר כי אם שר המשפטים לא יקבע זמני הפעלה למעלית שבת לפי סעיף 159(ב) לחוק האמור, ייקבעו זמני ההפעלה בהחלטת רוב בעלי הדירות. בבית משותף שמותקנת בו מעלית אחת מוצע לקבוע כי זמני ההפעלה ייקבעו גם בהתחשב בכלל המשתמשים במעלית ובצורכיהם (פסקה 2).

בשנת 2001 חוקק חוק התקנת מעליות שבת בבניינים ציבוריים ובבנייני מגורים (הוראות ותיקוני חקיקה), התשס"א-2001, שהסדיר הפעלת מעלית כמעלית שבת בבית משותף. חוק זה נועד לאפשר לציבור שומרי השבת לגור בבניינים רבי-קומות, לרבות בתים משותפים, ולבקר בבניינים ציבוריים בנחוחות, תוך איזון צורכיהם עם צורכי הציבור שאינו שומר את השבת. ואולם, החוק התייחס רק לבניינים שבהם מותקנת יותר ממעלית אחת ושהותקן באחת המעליות מנגנון פיקוד שבת כהגדרתו בחוק האמור. בהצעת החוק המתפרסמת בזה מוצע להסדיר התקנת מנגנון פיקוד שבת והפעלת מעלית כמעלית שבת בבית משותף שבו מעלית אחת בלבד.

מוצע לקבוע כי רוב בעלי הדירות בבית המשותף יוכלו להחליט על התקנת מנגנון פיקוד שבת במעלית

חברי הכנסת: אורי אורבך, חיים אמסלם, איתן כבל

* הצעת חוק מס' 2004/18/פ: הועברה לוועדה ביום כ"ו בחשוון התשע"א (3 בנובמבר 2010).
1 ס"ח התשכ"ט, עמ' 259; ס"ח התשס"ח, עמ' 729.